

Ansvarlige

investeringer 2018-19

Turbo på ansvarlighed

MP Pension kvitter smøgerne

Eksklusion af 14 nye lande

Farvel til olie, kul og tjæresand

PENSIONS KASSEN

Magistre
& Psykologer

Vi vil gerne gå forrest

MP Pension har i mange år haft fokus på at investere ansvarligt, men 2018 blev året, hvor vi for alvor satte handling bag visionen om at blive Danmarks mest ansvarlige pensionskasse.

WE SUPPORT

I 2018 er MP Pension blevet medlem af FN's Global Compact, der opstiller 10 principper for samfundsansvar og bæredygtighed. Vi støtter principperne om mennesker- arbejdstagerrettigheder, miljø og klima samt anti-korruption, og vi har langt hen ad vejen bygget denne rapport op omkring netop de emner, så det bliver tydeligt, hvad vi har gjort på de enkelte områder.

danske virksomheder bør gøre 2019 til året, hvor de for alvor knækker kurven, så de ikke længere halter efter resten af Norden. I MP Pension vil vi også gerne have en mangfoldig bestyrelse, og da vi har tre medlemmer på valg i efteråret 2019, har jeg store forhåbninger om, at mange – både kvinder og mænd – stiller op, og at stemmeprocenten bliver høj.

Farvel til fossile aktier

MP Pension arbejder til stadighed på at sikre, at investeringsstrategien understøtter den globale klimaafteale fra 2015 om maksimalt to graders global opvarmning. Derfor besluttede bestyrelsen i marts 2018, at vi skal sælge aktier i selskaber, der udvinder fossil energi. Jeg er stolt af at stå i spidsen for en pensionskasse, der tør gå forrest og tage ansvarlige beslutninger, så vores børn og børnebørn ikke overtager en klode, der styrer direkte mod en klimakatastrofe. Vi er desuden overbevist om, at det også er godt for det langsigtede afkast.

Tobak nej tak

Op til generalforsamlingen 2019 har bestyrelsen truffet endnu en markant beslutning – vi sælger nu alle tobaksaktier og ekskluderer tobaksindustrien fra vores investeringsunivers. Investeringer i tobak er fyldt med dilemmaer, men efter nøje overvejelser har vi valgt at lytte til alle de argumenter og synspunkter, også fra vores egne medlemmer, der taler for beslutningen. Tobak er sundhedsskadeligt, og retten til sundhed er en basal menneskeret omfattet af FN-konventionerne.

Vi er en aktiv investor

Til sidst vil jeg fremhæve, at vi i 2018 har taget et nyt karantæneværktøj i brug i år og sat investeringer i både Danske Bank og den australske storbank Macquarie på hold. Vores aktive rolle som investor viser, at vi tager ansvar og er med til at forbedre verden omkring os.

Alle disse tiltag har skærpet vores profil og givet os en aktiv stemme i debatten omkring ansvarlige investeringer. De konkrete initiativer kan du læse meget mere om i denne rapport.

Skærpet politik for ansvarlighed

I juni 2018 fik vores politik for ansvarlige investeringer en større revision og langt mere bid. Områder som menneskerettigheder, klima, konfliktramte områder og ansvarlig skattepraksis er blevet styrket, og vi er nu endnu skarpere på, hvad vi forventer af de selskaber, vi investerer i. Vi fokuserer ikke kun på jura, men inddrager i høj grad også en række internationale retningslinjer uden at gå på kompromis med målet om et højt afkast. Vi laver standpunktspapirer på udvalgte emner og har tydeliggjort, hvordan vi arbejder med Global Compacts principper.

Flere kvinder er godt for bundlinjen

I løbet af 2018 har vi sat fokus på diversitet. Der er fortsat for få kvinder på direktiongangene, og

A handwritten signature in black ink, which appears to read "Egon Kristensen".

Egon Kristensen, bestyrelsesformand

Indhold

Indledning	4	2018 i overblik
	6	Turbo på ansvarlighed
	8	Ansvarlige investeringer og dilemmaer
Menneske- og arbejdstagerrettigheder	10	Vi slår et slag for menneskerettigheder
	12	MP Pension kvitter smøgerne
	14	Vi ekskluderer 14 nye lande
	16	Øget fokus på konfliktramte områder
Miljø og klima	18	Farvel til olie, kul og tjæresand
	20	Fuld tryk på grønne investeringer
	22	Dialog med Mærsk
God selskabsledelse	24	Storbanker i karantæne
	26	Flere kvinder er godt for bundlinjen
Sådan arbejder vi	28	Balance mellem afkast og ansvarlighed
	30	Sådan holder vi øje med 7.000 investeringer
Data	32	Data
	34	Global Compact og FN's verdensmål

2018 i overblik

Medlemmer

132.169

magistre, psykologer og
gymnasielærere

55% er kvinder

45% er mænd

Investeringer

MP Pension forvalter

112

milliarder kroner

Vi har aktier i

1.700

forskellige
selskaber

Vi har cirka

7.000

investeringer
på tværs af
aktivklasser

7 ud af 10 i MP Pensions
bestyrelse er valgt af
medlemmerne

Fra 2009 til 2018 har
medlemmerne fået et
gennemsnitligt afkast på

8,4%

Top 10 aktieinvesteringer

1. Novo Nordisk
2. Visa
3. Microsoft
4. Alphabet
5. Ørsted
6. Housing Development
7. Vestas
8. Apple
9. Danske Bank
10. Amazon

Ansvarlighed

Vores strategi for investeringer understøtter den globale klimaaftale om max to graders global opvarmning

Arbejdet med at fremme ansvarlige investeringer er vores primære bidrag til at indfri FN's 17 verdensmål for bæredygtig udvikling

MP Pension har

6

milliarder kroner i grønne investeringer fordelt på

Forbrug

Forsyning

Ejendomme

IT

Materialer

Industri

Finans

2x

Hall of Fame

MP Pension er kommet i både PAX og Don't Bank on the Bomb's Hall of Fame. Vi er med, fordi vi ikke investerer i selskaber forbundet med klyngevåben og atomvåben

Vi har ekskluderet

110

selskaber og lande

Turbo på ansvarlighed

Flotte ord og hensigtserklæringer kræver handling, og i 2018 blev der truffet store beslutninger i MP Pension om at efterleve ønsket om øget ansvarlighed i investeringerne.

Den første og mest markante beslutning var at sælge aktier i olie, kul og tjæresand og samtidig ekskludere over tusind aktier i fossilselskaber fra investeringsuniverset.

”Beslutningen om at sælge alle fossilaktier er måske nok den mest markante i hele branchen, og det er både ansvarligt og godt for det langsigtede afkast. For os har det været en naturlig konsekvens af vores ønske om at efterleve den globale klimaaftales målsætning om, at temperaturen på kloden maksimalt må stige med to grader. Da vi tænkte det til ende, kunne vi se, at der ikke var meget fremtid i de fossile selskaber”, siger investeringschef i MP Pension, Anders Schelde.

Karantæne taget i brug

2018 blev også året, hvor MP Pension tog et nyt værkstøj i brug. Nemlig at kunne sætte et selskab i karantæne, hvis der er mistanke om urent trav. Karantænen medfører, at vi ikke må investere yderligere i et selskab, før mistænkelige forhold er afdækket, og selskabet har garanteret at rette op på eventuelle fejltagelser og mulige lovovertrædelser.

“ Beslutningen om at sælge alle fossilaktier er måske nok den mest markante i hele branchen, og det er både ansvarligt og godt for det langsigtede afkast. ”

Anders Schelde, investeringschef i MP Pension

Danske Bank blev i 2018 ramt af karantænen. Det samme gjorde den australske storbank Macquarie. Danske Bank var igennem en omfattende sag om hvidvask i bankens afdeling i Estland. Macquarie blev anklaget for at have

fusket med tilbagebetaling af udbytteskat – til skade for en række landes statskasser.

Macquarie er stadig i karantæne, mens en række undersøgelser pågår. Karantænen af Danske Bank er ophævet.

”Skandalen om hvidvask i Danske Bank er fuldstændig uhørt, og vi havde en lang proces med flere møder med ledelsen i banken. Først da bankens hovedaktionær A.P. Møller Holding ryddede op i bestyrelsen og forlangte en ny bestyrelsesformand og en helt ny stil i banken, kunne vi afblæse vores karantæne. Nu ser vi fremad og håber på, at Danske Bank kan genvinde omverdens tillid. Vi vil gerne bidrage til, at banken genfinder sit fodfæste som en ordentlig og redelig bank”, siger Anders Schelde.

Eksklusion af 14 nye lande

I slutningen af 2018 besluttede MP Pension at ekskludere 14 nye lande på grund af deres systematiske overtrædelser af menneskerettigheder. Et af landene er Saudi-Arabien, der længe har været i søgelyset. Drabet på journalist og systemkritiker Jamal Khashoggi på det saudiarabiske konsulat i Tyrkiet spillede en rolle, men sagen var i sig selv ikke afgørende.

Eksklusionen af de 14 lande betyder, at 400 millioner kroner nu skal investeres andre steder.

Mangfoldighed i bestyrelser

Hele året igennem har diversitet, mangfoldighed og ligestilling i bestyrelser og på ledelsesgangene været et stort tema for MP Pension. Derfor stemte vi for eksempel nej til et nyt medlem af bestyrelsen i B&O, alene på grund af udfordringer med diversitet.

”B&O har selv en erklæring om ligestilling, så derfor ville det være naturligt, at bestyrelsen havde

valgt en kvinde. Det samme gør sig gældende i for eksempel Ambu og Royal Unibrew. Her har vi som aktionærer og dermed ejere også været kritiske", siger Anders Schelde.

MP Pension opfordrer derfor alle børsnoterede selskaber til at have diversitet for øje, når bestyrelser og ledelser skal sammensættes. Både Sverige og Norge er længere fremme på det felt.

"Vi tror på, at en større mangfoldighed øger værdiskabelsen i selskaberne. Og der er virkelig plads til forbedring, hvis man ser sig omkring i de danske selskaber. Der skal snart ske noget", siger Anders Schelde.

Tobak nej tak

Senest har MP Pension besluttet at ekskludere tobaksfirmaer. Efter dialogmødet om tobak i marts 2018 har vi grundigt undersøgt fordele og ulemper ved tobaksaktier.

"Tobak er skadeligt og dræber mange mennesker, og afkastmæssigt tror vi ikke på tobak fremadrettet, snarere tværtimod. Derfor har vi samlet set vurderet, at tobak skal ud af vores investeringsunivers", siger Anders Schelde.

► Læs mere på mppension.dk/ansvarlig

Ansvarlige investeringer i en verden fuld af dilemmaer

MP Pension høster stor anerkendelse for arbejdet med ansvarlige investeringer, men der ligger stadig meget arbejde forude.

Højt afkast og ansvarlighed kan og skal gå hånd i hånd i MP Pension, men der er fortsat mange knaster og dilemmaer, når vi skal få medlemmernes pensionsformue til at vokse på ansvarlig vis.

Generelt er der mange forhold, vi skal tage højde for, når vi investerer. De endelige beslutninger er aldrig sort-hvide. Derfor er det vigtigt at være åbne og transparente omkring det.

Arbejdet med ansvarlige investeringer og aktivt ejerskab stopper aldrig. Det betyder, at vi som investor aldrig kan sammensætte en portefølje af investeringer, hvor vi med 100% sikkerhed kan sige, at der ikke kan opstå problemer.

Her er fire eksempler på de dilemmaer, vi står over for som ansvarlig investor.

Dilemma 1: Kina, Rusland og menneskerettigheder

For at investere ansvarligt har MP Pension besluttet at ekskludere lande, som systematisk overtræder menneskerettighederne, herunder Saudi-Arabien og Iran. I alt er der nu 30 lande på eksklusionslisten. Rusland og Kina udgør dog et

dilemma. Det er velkendt, at landene systematisk overtræder menneskerettighederne, men de er for store og vigtige fra et investeringsperspektiv til at blive valgt fra.

Dilemma 2: Aktivt ejerskab eller frasalg

Er det mest ansvarligt for MP Pension fortsat at investere i et selskab og presse på for forandring, eller er det tid til at sælge fra? Med 7000+ investeringer vil problematiske sager altid dukke op.

Hvis selskaber som for eksempel Danske Bank ikke retter op på væsentlige overtrædelser af vores politik for ansvarlige investeringer, vil de som udgangspunkt blive frasolgt og sat på vores eksklusionsliste. Det gør dog oftest en

større positiv forskel for mennesker, klima eller miljø, når dialogen får selskabet til at gøre noget ved problemerne og undgå, at de gentager sig. Det er derfor en konstant afvejning, hvornår det er mest ansvarligt at presse yderligere på – eller om det er tid til at sige farvel og tak. I 2019 skal MP Pension for eksempel tage stilling til det spørgsmål i forhold til den australske storbank Macquarie og det brasilianske mineselskab Vale.

Dilemma 3: Gode pensioner versus 100% grønne investeringer

Ansvarlige investeringer kræver tålmodighed. MP Pension ville gerne investere alle medlemmernes pensionskroner i vedvarende energi, hvis det var foreneligt med at skabe høje afkast og stabile pensioner. Vi har afsat 5% af medlemmernes formue til investering i en klimapulje og har ved udgangen af 2018 investeret 2,2%. Det ville gan-

ske enkelt være for risikabelt for medlemmernes opsparinger, hvis 100% blev investeret i vedvarende energi eller de grønneste selskaber. Vi er dog konstant på udkig efter gode investeringer i vedvarende energi eller grønne obligationer og regner med at nå op på at have 3,7% af klimapuljen investeret inden udgangen af 2019.

Dilemma 4: Skat

MP Pension har i 2018 styrket vores politik for ansvarlige investeringer, blandt andet med et afsnit om, at selskaber i vores portefølje ikke må bedrive skatteunddragelse eller lave aggressiv skatteplanlægning. Skatteindtægter er afgørende for samfundsøkonomien og betaling af kernevelfærd som hospitaler og skoler. Men der er stadig væsentlige huller i det internationale

skattesystem, som selskaber – ofte helt lovligt – kan udnytte til at nedbringe deres skattebetalinger. Det gælder også en række selskaber i vores portefølje, som vi går i dialog med for at ændre praksis. Det er dog langt fra en nem opgave og kommer til at tage mange år. MP Pension forventer i 2019 at udgive et standpunktspapir, der uddyber vores tilgang til ansvarlig skattepraksis.

► Læs mere på mppension.dk/ansvarlig

Vi slår et slag for menneskerettigheder

I året, hvor FN's menneskerettigheder fyldte 70, har MP Pension styrket indsatsen på området med underskrift af FN's Global Compact-principper, en skærpet politik og en række eksklusioner af både selskaber og lande.

I arbejdet med ansvarlige investeringer har MP Pension stor gavn af FN's konventioner og retningslinjer. De udgør en vigtig rettesnor til at navigere efter i de svære spørgsmål om rækkevidden og dybden af selskabers ansvar – og de gør spørgsmål om ansvarlighed konkrete og til at arbejde med.

Fordi retningslinjerne og konventionerne fra FN så at sige er født globale, kan de anvendes i dialogen med selskaber fra hele verden, hvor et sæt danske retningslinjer ville være mindre gangbare. Vores portefølje spænder over sel-

skaber og forretningskulturer fra det meste af verden. Uden konventionerne og retningslinjerne fra FN som pejlemærke ville det være vanskeligt at bedrive ansvarlige investeringer på en konsistent og objektiv måde, som vi tilstræber.

Styrket indsats

Siden 2009 har MP Pension lagt vægt på menneskerettigheder i vores retningslinjer for ansvarlige investeringer, men i 2018 styrkede vi indsatsen yderligere. FN's retningslinjer for menneskerettigheder og erhverv, der i dag står som

det klart mest autoritative pejlemærke inden for virksomheders og investorers menneskeretsansvar, er nu skrevet direkte ind i vores politik for ansvarlige investeringer.

Det betyder, at selskaberne i vores portefølje ikke må overtræde retningslinjerne fra FN. Ordlyden omkring, hvad der er acceptabelt og uacceptabelt, er også blevet strammet op.

Der er dog ikke ændret på, at vi som udgangspunkt forsøger os ad dialogens vej først, hvis et selskab overtræder vores politik. Målet er at opnå konkrete, positive forandringer, hvor det er muligt – helt i tråd med FN's retningslinjer.

Konkrete tiltag i 2018/19

1. Eksklusion af 14 nye lande

MP Pension har nu ekskluderet i alt 30 lande fra vores investeringsunivers, herunder Saudi-Arabien og Iran. 400 millioner omplaceres i den forbindelse.

2. Eksklusion af selskaber

MP Pension har ekskluderet tre selskaber på baggrund af deres involvering i olierørledningsprojektet Dakota Access Pipeline på tværs af USA. Det drejer sig om Energy Transfer Partners, Energy Transfer Equity og Sunoco Logistics Partners Operations LP.

3. Konfliktramte områder

MP Pension har i 2019 offentliggjort et standpunktpapir om selskaber i konfliktramte områder. Som konsekvens har vi ekskluderet tre selskaber og går i dialog med en række andre.

4. Pres på mineselskab

MP Pension har i 2018 været i løbende dialog med mineselskabet Vale om håndteringen af de sociale og miljømæssige indvirkninger af selskabets minedrift i Mozambique. I januar 2019 satte vi selskabet i karantæne.

5. Støtte til forkæmpere

MP Pension er medunderskriver på et internationalt investorbrev til stater og selskaber. Brevet understreger betydningen af at beskytte miljø- og menneskerettighedsforkæmpere, der de seneste år er kommet under flere angreb.

► Læs hele vores politik på mppension.dk/politik-ansvarlig

► FN's verdensmål

MP Pension kvitter smøgerne

MP Pension har 240 millioner kroner investeret i forskellige tobaksfirmaer, men de penge skal nu investeres andre steder.

Efter længere tids debat har bestyrelsen i MP Pension besluttet, at det skal være slut med at investere i tobaksindustrien.

"Tobak er hamrende usundt og årsag til en lang række alvorlige og livstruende sygdomme. Det er bevist og dokumenteret ved flere lejligheder. Vi har som målsætning at have en høj standard, hvad angår ansvarlighed i vores investeringer. Derfor er det slut med tobakken", siger direktør i MP Pension, Jens Munch Holst.

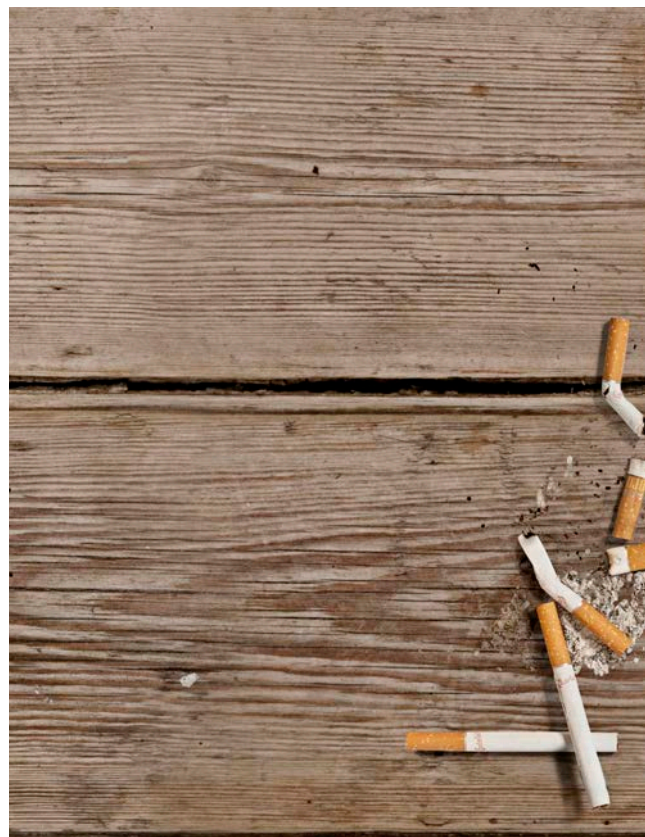
Tobakssalget er nedadgående

Investeringer i tobak har været diskuteret i offentligheden i flere år og været et særligt fokusområde i MP Pension i hele 2018.

Tobak har historisk givet stabile og høje afkast, og den dimension skal enhver ansvarlig pensionskasse naturligvis have med i betragtningerne.

"Da vores primære mål er at sikre gode pensioner til vores medlemmer, er det ikke simpelt og ligetil at træffe en beslutning om at ekskludere en hel sektor", siger Jens Munch Holst og fortsætter:

"Vi vurderer dog, at tobak fremover vil klare sig dårligere end så mange andre forbrugsgoder, så ud fra en investeringsmæssig betragtning er frasalg ikke dårligt, og der er også nogle åbenlyse risici i sektoren".

En streg i sandet

Udover at fremstille og sælge et yderst sundhedsskadeligt produkt bliver tobaksindustrien ofte kritiseret for skadelige arbejdsforhold, ulovligt børnearbejde, problematisk lobbyadfærd og aggressive søgsmål mod myndighederne i udviklingslandene, der forsøger at begrænse salget og markedsføringen af tobak. Disse elementer har også været med i beslutningen om at sige farvel til tobaksindustrien.

"Nu trækker vi en streg i sandet. Retten til sundhed er en basal menneskeret, omfattet af FN-konventionerne. Tobak skiller sig ud fra så mange andre forbrugsgoder, som man også kunne hævde er usunde. Ifølge WHO dræber tobak op mod halvdelen af sine forbrugere, eller hvad der svarer til syv millioner mennesker om året. Derfor er det mest ansvarligt – både som pensionskasse og forbruger – at kvitte smøgerne".

Tobak udgør 0,21% af MP Pensions samlede portefølje.

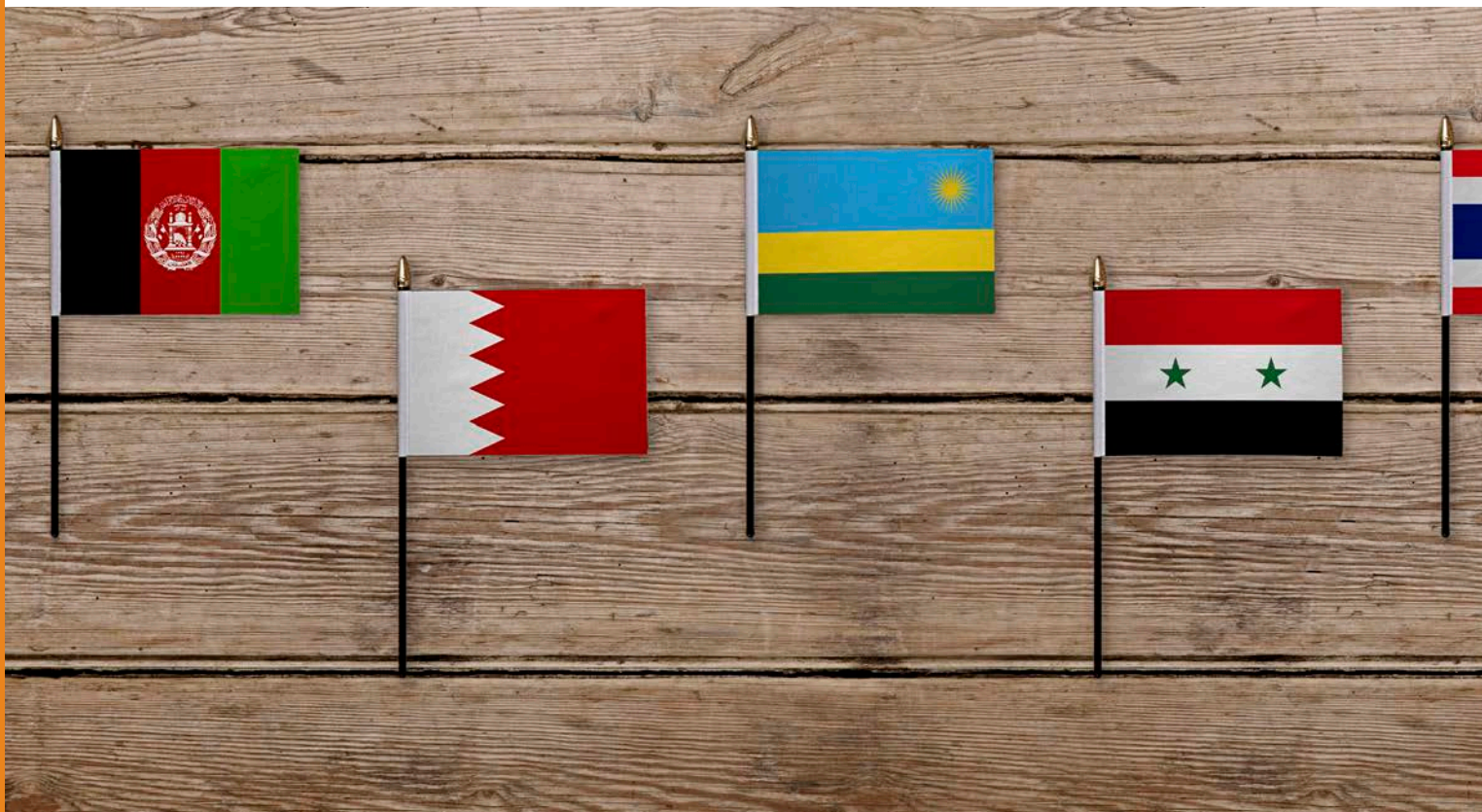
Beholdning i tobaksselskaber i millioner kroner pr. 13. december 2018

Altria Group	25,5
British American Tobacco	117,1
Imperial Brands	23,9
ITC	19,3
Japan Tobacco	24,0
Philip Morris International	7,3
Swedish Match AB	22,9
Total	240,1

► Læs hele redegørelsen om tobak på mppension.dk/tobak

► FN's verdensmål

Vi ekskluderer 14 nye lande

MP Pension har i 2018 besluttet at ekskludere 14 nye lande, som systematisk overtræder menneskerettighederne.

MP Pension har i mange år screenet lande hvert kvartal i forhold til deres tilgang til miljø, menneskerettigheder, god regeringsførelse og korruption.

Det gør vi for at kunne levere høje afkast på et ansvarligt grundlag. I 2018 skærpede vi tilgangen, og det betyder blandt andet et farvel til investeringer i saudiarabiske og iranske statsobligationer.

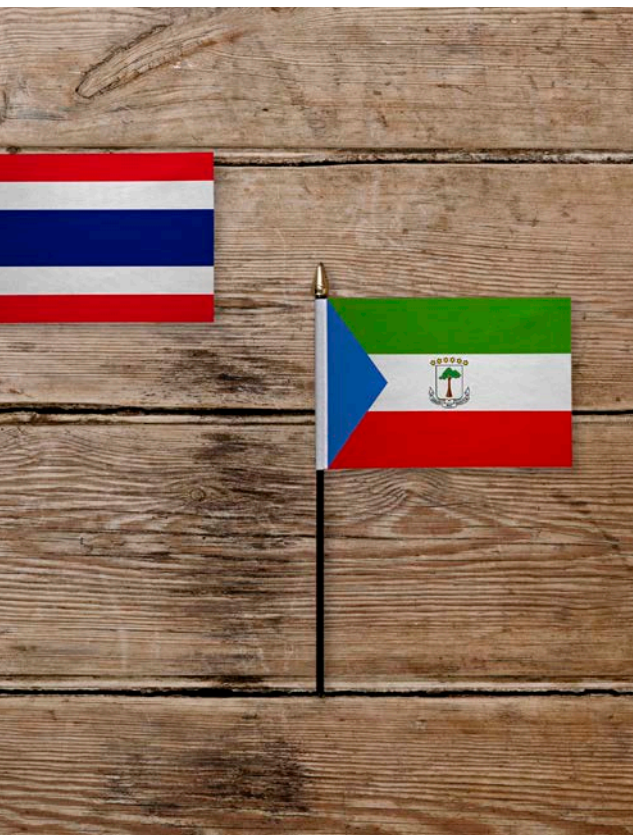
Eksklusionsbeslutningen omfatter endvidere obligationer udstedt af statsejede selskaber i de pågældende lande. Der er tale om frasalg for tæt ved 400 millioner kroner.

Miseren i Mozambique

Et andet af de nu i alt 30 lande, som MP Pension har ekskluderet, er Mozambique. Det betyder et farvel til de omstridte aktiver i det skandaleombruste tunfiske-selskab Ematum. Efter sin konkurs blev selskabets lån konverteret til en statsgæld, fordi lånet var støttet af en statsgaranti, der dog ikke var godkendt af landets parlament. Landets regeringsførelse og respekt for rettigheder har været nedadgående i en årrække frem til eksklusionsbeslutningen i november 2018.

Kina og Rusland

Nogle lande kan MP Pension dog ikke komme udenom.

Amnesty International om MP Pensions indsats

Sanne Borges, seniorrådgiver, menneskerettigheder og erhverv:

Det er positivt, at MP Pension har besluttet at ekskludere flere lande, som systematisk overtræder menneskerettighederne, herunder Saudi-Arabien.

Det er åbenheden om baggrunden for tilvalg og fravalg af investeringer også.

Investeringer i statsobligationer er et kompliceret område, men MP Pension bør alligevel styrke sin indsats på området yderligere. Blandt andet bør investeringer i forhold til Kina genovervejes.

”Der er lande med et belastet forhold til menneskerettighederne, som vi bliver nødt til at holde fast i for at kunne levere gode pensioner til vores mere end 132.000 medlemmer. Det drejer sig om lande, som fylder så meget i markedet for statsobligationer, at de er svære at komme udenom, hvis man vil have en god porteføljevaltning på området”, siger investeringschef i MP Pension, Anders Schelde.

Det er blandt andet lande som Kina og Rusland, der er kendt for at se stort på menneskerettighederne. Vi vil gerne investere i mindre udviklede lande og støtte dem, men skal det være effektivt, må vi acceptere, at store udstedere

“ Der er lande med et belastet forhold til menneskerettighederne, som vi bliver nødt til at holde fast i for at kunne levere gode pensioner til vores mere end 132.000 medlemmer. ”

Anders Schelde, investeringschef i MP Pension

også har en plads i porteføljen. Vi kan derfor ikke investere hundrede procent i tråd med vores ansvarlighedsnormer, når det kommer til statsobligationer. Det, vi kan gøre, er at være åbne om vores dilemmaer.

► Se hele eksklusionslisten på mppension.dk/eksklusioner

► Læs mere om Ematum-sagen på mppension.dk/ematum

► FN's verdensmål

Øget fokus på konflikt-ramte områder

MP Pension har i år offentliggjort et standpunktspapir om selskaber, der opererer i konfliktramte områder, hvor menneskerettigheder og den humanitære folkeret ofte kommer under pres. Som konsekvens ekskluderer vi tre selskaber.

På baggrund af standpunktspapiret og en ny, mere dybdegående screening af selskaber i konfliktramte områder har MP Pension besluttet at ekskludere tre selskaber, som pensionskassen aktuelt har investeringer i – og hvor dialogens vej ikke har nyttet.

Der er tale om det statsejede marokkanske selskab, OCP Group, det tyske selskab HeidelbergCement og det amerikanske teknologi-selskab Motorola Solutions.

“ Vi har virkelig lagt os i selen for at vurdere selskabernes adfærd objektivt i forhold til de internationale retningslinjer. ”

Jens Munch Holst, direktør i MP Pension

Styrket politik

Standpunktspapiret og den skærpede indsats over for selskaber i MP Pensions portefølje er udmøntningen af vores styrkede politik for ansvarlige investeringer, der siden juni 2018 også omfatter forventninger til selskaber i konflikt-

ramte områder. Den reviderede politik tager udgangspunkt i de internationalt anerkendte retningslinjer fra FN og OECD.

“Vi har virkelig lagt os i selen for at vurdere selskabernes adfærd objektivt i forhold til de internationale retningslinjer fra FN og OECD – præcis som MP Pension plejer at gøre for at få ansvarlighed og afkast til at gå hånd i hånd”, siger Jens Munch Holst, direktør i MP Pension.

80 millioner geninvesteres

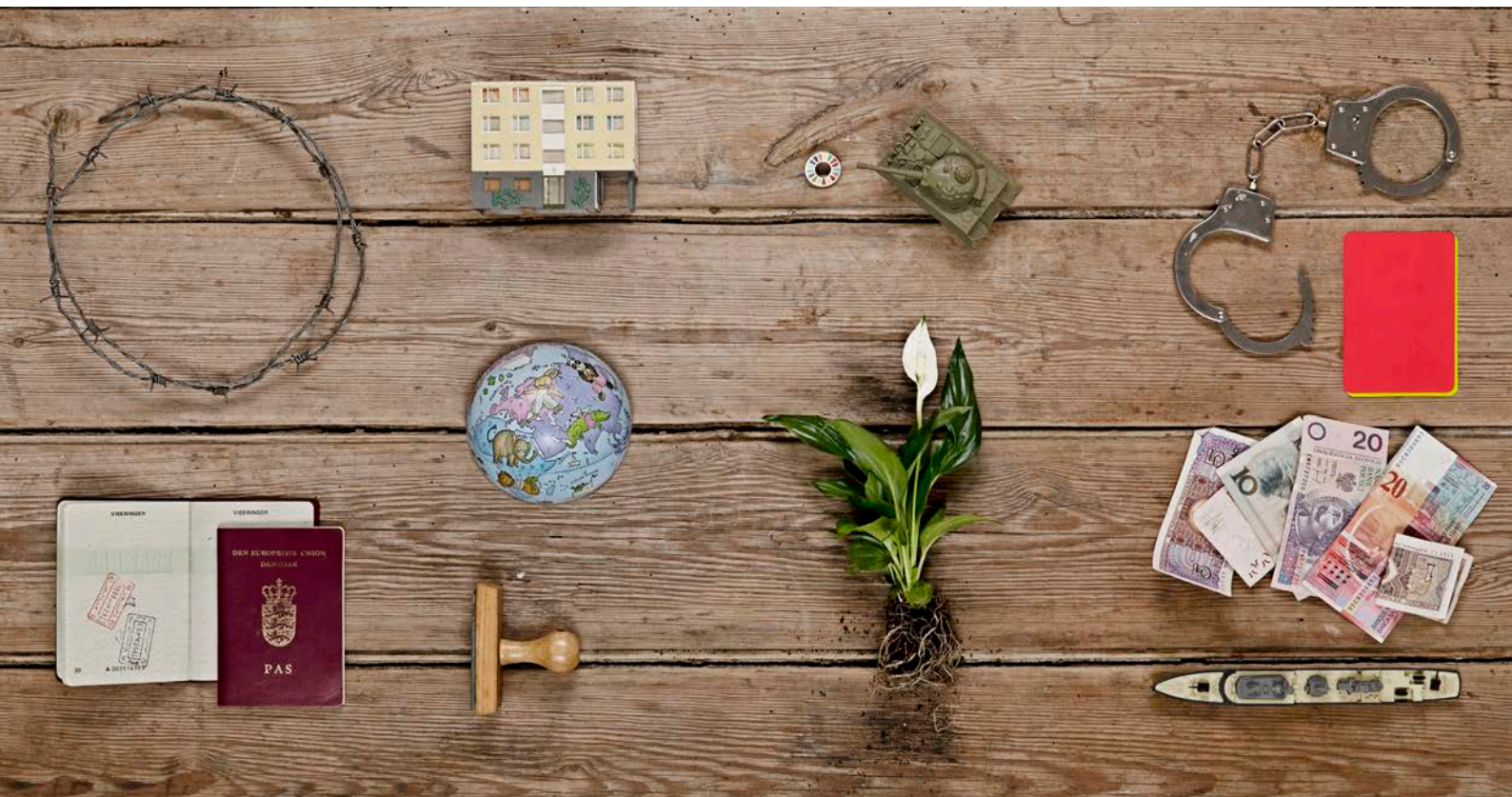
Frasalget af de tre selskaber har frigjort lidt over 80 millioner kroner, som investeres andre steder. Beslutningen vil efter alt at dømme ikke påvirke det samlede afkast negativt. Tværtimod er det vores forventning, at det er de ansvarlige selskaber, der er fremtidens vindere på børserne.

Ud over eksklusionerne indleder vi en skærpet dialog med 17 selskaber, som er i søgelyset for at operere i konfliktramte områder på en måde, der potentielt overtræder MP Pensions retningslinjer. Vi vil gennem dialog undersøge, om vores retningslinjer bliver overtrådt og vurdere, om det enkelte selskab kan og vil rette op.

Hvad er et konfliktramt område?

Et konfliktramt område er et område, hvor en væbnet konflikt finder sted. Besat territorium er som oftest også et konfliktramt område. Definitionen af en væbnet konflikt under international ret er bred og omfatter både internationale konflikter mellem stater og konflikter internt i stater. Den omfatter også konflikter, hvor en eller flere parter ikke anerkender, at der er en konflikt. Konflikten skal dog have nået en vis intensitet. Det er ikke nok, at der er tale om sporadiske voldshandlinger, enkelte angreb eller kriminalitet.

Tre nye virksomheder ekskluderet

OCP Group

Det statsejede marokkanske selskab er involveret i udvinding af naturressourcer i det ikke-selvstyrende territorium Vestsahara.

HeidelbergCement

Det tyske selskab driver blandt andet et kontroversielt stenbrud på Vestbredden (Israel-Palæstina konflikten).

Motorola Solutions

Selskabet tilbyder software, udstyr og tjenester inden for kommunikation og sikkerhed, herunder til israelske bosættelser på Vestbredden.

► Læs mere på mppension.dk/ansvarlig

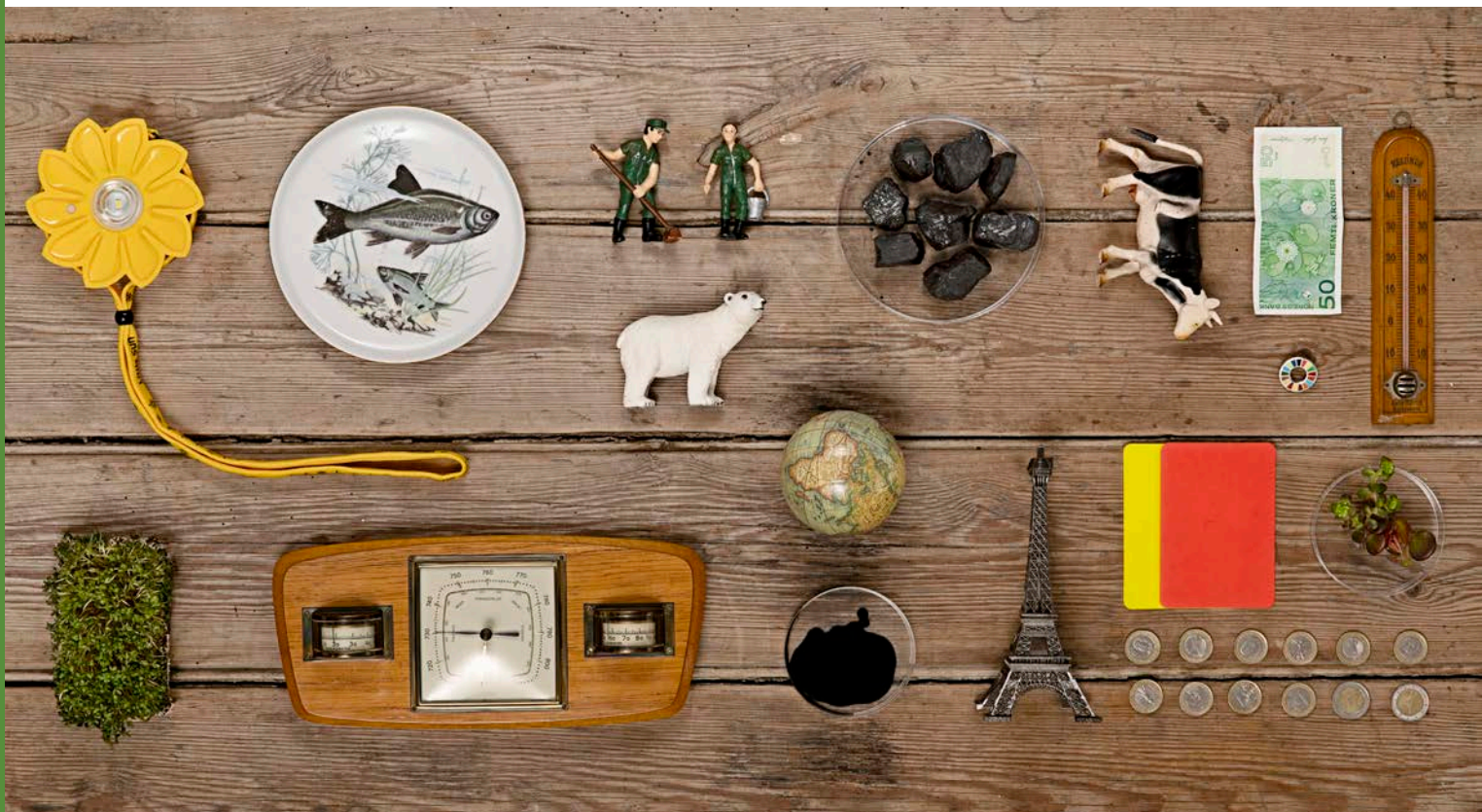

► Læs hele standpunktspapiret på mppension.dk/konflikt

► FN's verdensmål

Farvel til olie, kul og tjæresand

MP Pension besluttede den 8. marts 2018 at ekskludere børsnoterede aktier i en række selskaber, der beskæftiger sig med udvinding af fossil energi.

Siden 2016 har MP Pensions investeringspolitik understøttet den globale klimaaftales målsætning om, at temperaturen på kloden maksimalt må stige med to grader. Den målsætning kræver handling fra politikere og virksomheder verden over – og i 2018 har MP Pension taget et vigtigt skridt med beslutningen om at sige farvel til aktier i olie, kul og tjæresand.

”Når vi har en målsætning om at følge den globale klimaaftales anbefalinger for et bedre klima, skal vi også efterleve det. Og vi har analyseret os frem til, at vores beslutning på sigt

vil gavne det samlede afkast”, siger direktør i MP Pension, Jens Munch Holst.

Frasalget frigør over en milliard kroner

Eksklusionen omfatter over tusind fossile selskaber fra investeringsuniverset. Selskaber, hvor 25% eller mere af omsætningen stammer fra udvinding af kul eller tjæresand, er allerede solgt. Senest ved udgangen af 2020 frasælges også børsnoterede aktier i selskaber, hvor 50% eller mere af omsætningen stammer fra udvinding af olie. Frasalget vil frigøre over en milliard kroner, som så skal investeres andre steder.

”Vi tror på den grønne omstilling. Både når det handler om klodens fremtid og at sikre den bedste investering. Derfor kan fossilselskaber også komme ind i vores portefølje igen, hvis de omstiller deres produktion og forretningsmodel i en mere klimavenlig retning”, siger Jens Munch Holst.

Samlet set har MP Pension i 2018 frasolgt 30 selskaber inden for fossil energi. Det betyder, at vores sorte fodaftryk er blevet reduceret markant.

I 2018 har MP Pension sammen med en række andre investorer underskrevet breve om klima

- Maj: Brev til G20-landene med opfordring til statslederne om at implementere den globale klimaaftale. Brevet blev sendt forud for G20-mødet i juni og igen forud for klimatopmødet COP24 i Polen.
- Maj: Brev til de største olie- og gasselskaber forud for deres generalforsamlinger med opfordring til at tage ansvar for deres udledninger og være mere transparente omkring deres klimapåvirkninger.
- August: Brev til The Invest Agenda, der skal accelerere investorers aktiviteter mod en lavudledningsøkonomi. The Investor Agenda blev præsenteret ved klimatopmødet COP24 i Polen for at fremvise investorers opbakning til den globale klimaaftales målsætninger.
- Oktober: Brev til 55 selskaber, hvor vi opfordrede dem til at undersøge, om de gennem deres støtte til handelsorganisationer eller fagforeninger er med til at arbejde for målene i den globale klimaaftale.

WWF om MP Pensions indsats

Hanne Jersild,
seniorrådgiver, klima og energi:

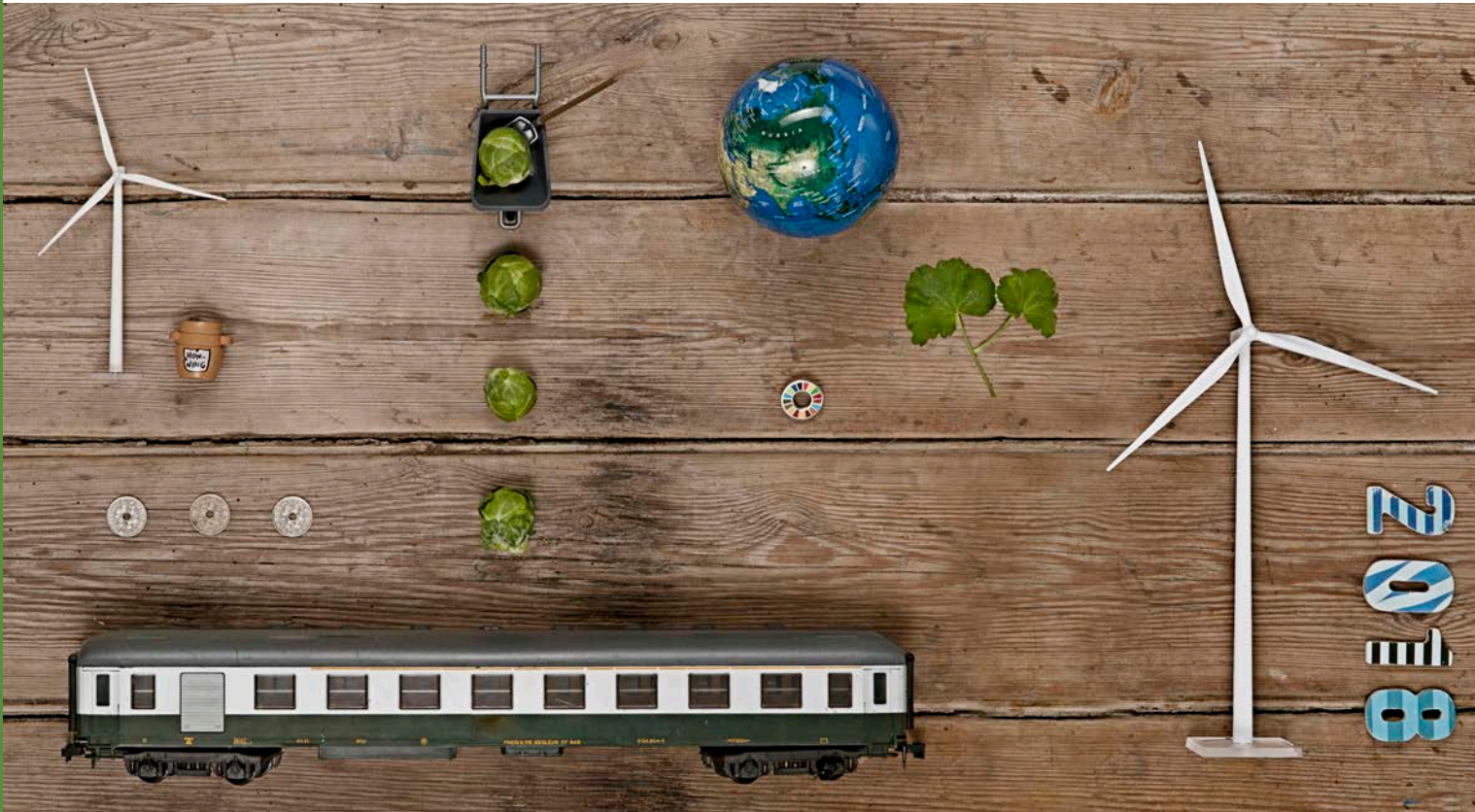
MP Pension har taget et stort skridt fremad ved at beslutte at frasælge aktier i olieselskaber senest i 2020. Det håber vi, at andre lader sig inspirere af. Det er også godt, at I nu offentliggør jeres erhvervsobligationer og mere information om dialogen med selskaber – transparens er vigtigt. Vi vil opfordre til, at erhvervsobligationer i fossile selskaber også frasælges som led i jeres arbejde for at understøtte den globale klimaaftale, så der skabes en sammenhængende linje. Og så må I gerne øge investeringerne i vedvarende energi.

► Læs hele vores standpunkt om fossil energi på mppension.dk/fossil

► Læs mere om vores sorte fodaftryk på mppension.dk/tcfd

► FN's verdensmål

Fuld tryk på grønne investeringer

MP Pension har ved udgangen af 2018 investeret 2,4 milliarder kroner på tværs af aktivklasser i vores særlige klimapulje.

I 2016 besluttede MP Pensions bestyrelse at afsætte 5% af formuen til klimavenlige investeringer for at afbøde de negative effekter af den globale opvarmning. Klimapuljen skal fremme omstillingen mod et klimamæssigt bæredygtigt samfund. Investeringerne skal levere et risikoujusteret afkast på niveau med den øvrige portefølje.

I 2018 har vi for alvor sat skub i de klimavenlige investeringer, så vi ved udgangen af året har investeret 2,2% af klimapuljen og flere er på vej. Vi forventer at have 3,7% af klimapuljen investeret inden udgangen af 2019, og i 2020 er målet 4,2%.

Den nye tech-bølge

MP Pension har i 2018 især investeret i bæredygtig skovdrift, biokemikalier og grøn energi. Vi har for eksempel investeret 360 millioner kroner i en grøn obligationsfond med fokus på udviklingslande.

Fonden investerer i klimavenlige projekter inden for vedvarende energi og miljørigtig transport og er understøttet af Verdensbankens søsterorganisation IFC.

"Der er generelt store klimamæssige gevinster at hente ved at investere i grønne tiltag i ulande,

og her er tilsvarende et stort investeringsbehov for at leve op til den globale klimaaftales målsætninger”, siger investeringschef i MP Pension, Anders Schelde.

Vores klimaindsats handler ikke udelukkende om eksklusioner og negativ screening, men også om at se mulighederne i overgangen mod en grønnere økonomi.

”Vi er konstant på udkig efter gode investeringer i vedvarende energi eller grønne aktier og

obligationer. Klimaet er den største udfordring, menneskeheden står overfor, så det er alfa og omega, at vi investerer i det og tager de langsigtede briller på. Som vi ser det, er klimainvesteringer fremtidens tech-bølge, så det handler om at tage den grønne førertrøje på i tide”, siger Anders Schelde.

MP Pensions samlede klimavenlige og grønne investeringer har nu rundet 6 milliarder kroner. Det er mere end end en fordobling i forhold til 2017.

Fem udvalgte investeringer i 2018

- 250 millioner kroner i bæredygtig skovdrift, som vil medføre mindre udledning af CO₂ og bedre biodiversitet.
- 500 millioner kroner i Copenhagen Infrastructure Partners, som fokuserer på grøn energi og blandt andet har en række vindmølleprojekter.
- 27 millioner kroner i Cree, der leverer LED-belysning og systemer, som kobler belysningen sammen med bevægelsessensorer og timere, hvilket bidrager til at reducere energiforbruget. Cree udvikler og producerer også komponenter til solcelleanlæg og opladere til elbiler, der giver en mere effektiv energioverførsel.
- 27 millioner kroner i UPM-Kymmene, der leverer skovbaserede produkter som træbaserede bio-kemikalier, bio-kompositter, bio-brændstof, træ og papirprodukter. Bio-kemikalier kan erstatte brugen af fossile produkter som olie til produktion af plastik.
- 44 millioner kroner i Veolia Environnement, der leverer vand, affalds- og energiløsninger globalt og vil medføre langt mindre udledning af CO₂ samt bedre bio-diversitet.

Grønne og klimavenlige investeringer (klimapuljen og vores øvrige portefølje lagt sammen)

2018	2017	2016
6,0 milliarder	2,6 milliarder	2,1 milliarder

► Læs mere på mpension.dk/ansvarlig

► FN's verdensmål

Dialog med Mærsk

MP Pension er aktiv i det globale investorinitiativ Climate Action 100+, hvor målet er at få de 100 største CO₂-syndere til at udlede mindre. I 2018 har vi stået i spidsen for dialogen med A.P. Møller-Mærsk.

MP Pension leder sammen med en anden investor dialogen med Mærsk i forsøget på at få dem til at mindske udledningen af CO₂ inden for transportsektoren.

I 2018 har vi haft gode og konstruktive dialoger med Mærsk, og i foråret talte investeringschef Anders Schelde på Mærskes generalforsamling om vores fortsatte støtte til at reducere selskabets udledninger.

CO₂-neutral inden år 2050

I december hilste MP Pension Mærskes nye mål om at være CO₂-neutral inden år 2050 velkommen. Selvom det nye mål ligger langt ude i fremtiden, mener vi, at målet er ambitiøst og udfordrer en af de mest udledende industrier til at udvikle nye teknologier og løsninger. Vi ser frem til at se Mærskes plan for implementering frem mod år 2050.

"Vi ser positivt på, at Mærsk sætter ambitiøse mål, som kan inspirere andre – ikke bare inden for shipping, men også bredt i andre industrier", siger investeringschef i MP Pension, Anders Schelde.

Aktivt ejerskab virker

MP Pensions dialog med Mærsk er et godt eksempel på fordelene ved aktivt ejerskab og dialog. Her forenes Mærskes interesse i lederskab på klimaområdet med investorernes langsigtede interesse for et højt afkast på et ansvarligt grundlag.

Aktivt ejerskab er vores vigtigste redskab til at påvirke selskaberne til større ansvarlighed. MP Pension har i 2018 stemt for 29 klima-relaterede aktionærforslag og har gennem vores samarbejdspartner, Hermes EOS, haft dialoger om klima med over 80 forskellige selskaber.

Om Climate Action 100+

Climate Action 100+ er et femårigt initiativ, hvor målsætningen er, at verdens 100 største udledere af drivhusgasser skal reducere luftforurening, rapportere på TCFD-anbefalinger (Task Force on Climate-Related Financial Disclosure) og leve op til den globale klimaaftales målsætninger. Klimaspørgsmål skal desuden behandles på bestyrelsesniveau.

Climate Action 100+ fokuserer på de største udledere på tværs af alle industrier, men det er væsentligt også at arbejde mere bredt med CO₂-udfordringen og få flere klimainformationer og data ind i regnskaberne.

Det er ikke muligt at omstille hele vores energisystem fra den ene dag til den anden. Men på den lange bane kan vi bidrage ved at indrette vores porteføljer, så de understøtter denne udvikling. Det kræver imidlertid, at vi har de rette data, så vi som investor kan udvælge de rette virksomheder. På den måde kan vi som aktiv ejer gå i dialog med de virksomheder, der er udfordret på området. Det kan også være virksomheder uden for den egentlige fossile sektor.

Mærsk om MP Pensions indsats

John Kornerup Bang,

Head of Sustainability Strategy & Chief Advisor, Climate Change:

Vi mener, at forretningsstrategisk arbejde med bæredygtighed styrker og fremtidssikrer forretningen. Det er vigtigt for os, at vi også får samme signal fra investorerne, fordi vi på den måde bedre kan afstemme vores strategier med vores ejere.

Dialogen med MP Pension har været eksemplarisk og lærerig. I præsenterer jer som en investor, der tager bæredygtighed alvorligt – og som samtidig er interesseret i en åben dialog.

► Læs mere på mppension.dk/dialogliste

► Læs mere på mppension.dk/ansvarlig

► FN's verdensmål

Storbanker i karantæne

2018 har budt på et nyt værktøj i MP Pensions tilgang til ansvarlige investeringer. Det hedder karantæne og ramte i 2018 to selskaber: Danske Bank på grund af mistanke om hvidvask og den australske storbank Macquarie på grund af mistanke om svindel med udbytte-skat.

Karantæne betyder, at vi laver fuldt stop for flere investeringer, mens et selskab for en periode bliver sat under lup. MP Pension kan vælge at indføre karantæne, når der er skabt tilstrækkelig stor usikkerhed om et selskab.

Det kan være i forbindelse med mistanke om svindel, dårlig selskabsledelse, brud på menneskerettigheder eller andet, der bryder med vores politik for ansvarlige investeringer. Målet med karantænen er at træde et skridt tilbage og vurdere, hvad der er op og ned. Det kan også komme på tale at holde møder med det pågæl-

dende selskabs ledelse for at få afklaret en række forhold.

Når og hvis tilliden til selskabet er genoprettet, kan karantænen afblæses. Resultatet af karantænen kan også udvikle sig modsat, så det næste skridt er at sælge alle aktierne og ekskludere selskabet fra investeringsuniverset.

Danske Bank under lup

I løbet af foråret 2018 skrev pressen om mistanke om omfattende hvidvask i Danske Banks afdeling i Estland. MP Pension mødtes med bankens

MP Pension presser på

Direktør i MP Pension, Jens Munch Holst, trådte frem i rampelyset med en markant og kritisk stemme i flere medier i forbindelse med Danske Banks hvidvask-sag. Han forklarer her hvorfor.

"Når det er usikkert, om et selskab lever op til vores politik for ansvarlige investeringer, så kan vi vælge at sætte det i en tidsbegrænset karantæne. Danske Bank-sagen udviklede sig løbende i 2018, og derfor var det nødvendigt at presse på der, hvor vi kunne, indtil vi blev forsikret om, at bankens ledelse blev skiftet ud. Det handlede om at komme ind og få ryddet op og få opbygget tilliden til banken igen, så investeringen kan få sin gode værdi tilbage".

ledelse for at få overblik over situationen. Det lykkedes ikke i tilstrækkeligt omfang, og skrive-rierne i pressen tog til. I løbet af sommeren stod det klart, at der var sket hvidvask for et større milliardbeløb. Det fik MP Pension på banen, og vi satte Danske Bank i karantæne fra 9. juli til 14. november.

Macquarie fortsat i karantæne

Den australske storbank Macquarie blev sat i karantæne i efteråret, hvor sagen om udbytte-skat for alvor rullede. Flere medier beskrev Macquaries mulige medvirken til svindel med

udbytteskat. MP Pension besluttede at undersøge sagen nærmere, og i oktober 2018 havde vi møde med Macquarie, hvor vi bad om ud-dybende skiftligt materiale. Det forventer vi at modtage i foråret 2019.

Karantænen er fortsat gældende, og vi fortsætter opfølgningen med Macquarie. Følg med i udviklingen på vores hjemmeside.

MP Pension havde ved udgangen af 2018 aktier i Danske Bank for 370 millioner kroner og 28 millioner kroner i Macquarie.

► Læs mere på mppension.dk/dialogliste

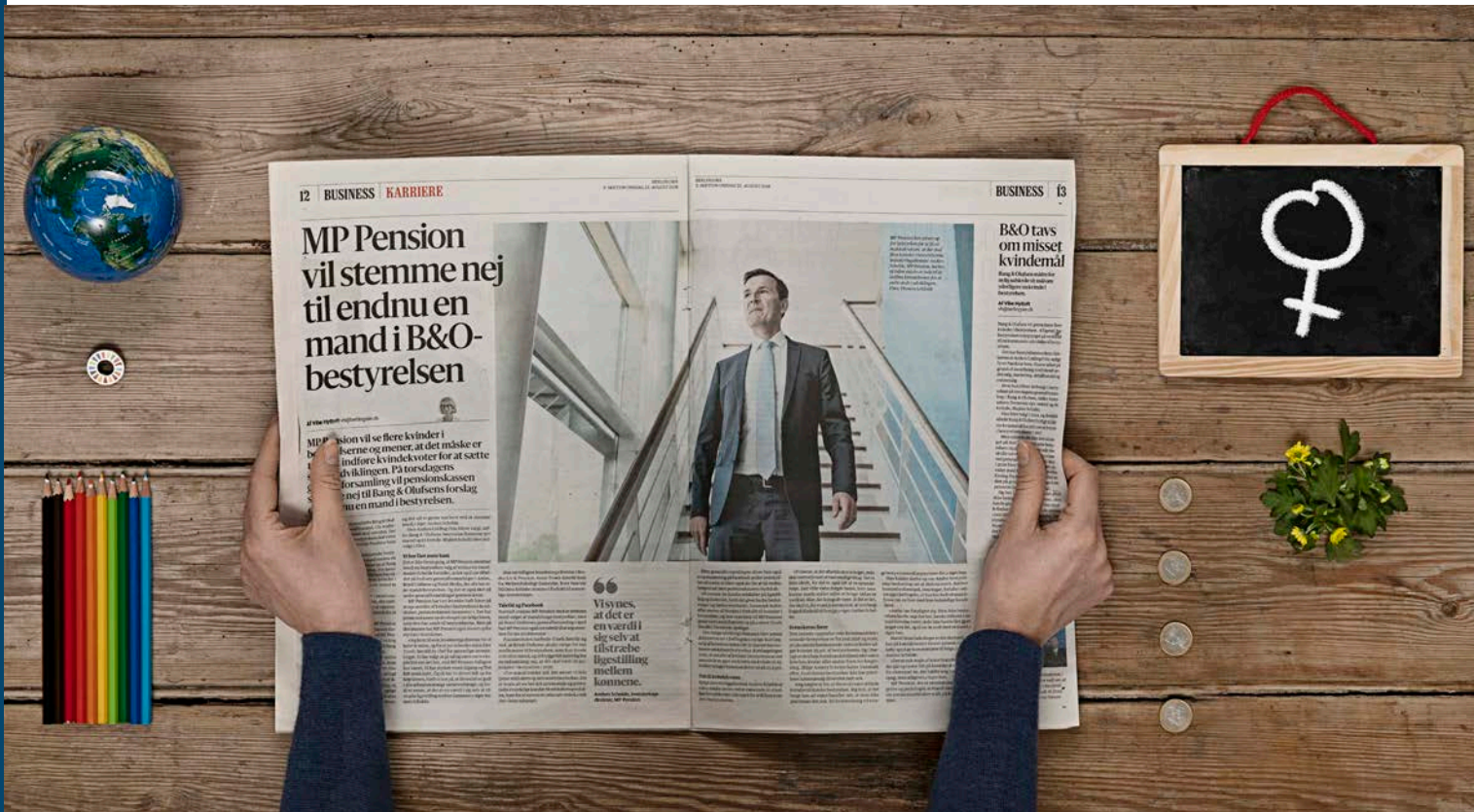

► Læs mere på mppension.dk/ansvarlig

► FN's verdensmål

Flere kvinder er godt for bundlinjen

MP Pension er engageret i debatten om ligestilling på direktionsgangene i danske selskaber, da vi mener, bedre kønsfordeling gavner både virksomhed og afkast.

Diversitet handler om både køn, alder, erfaring, etnicitet og uddannelse, men flere undersøgelser peger på, at det første skridt mod ligestilling er at rekruttere mindst én kvinde til sin bestyrelse.

I dag er mænd i klart overtal på direktionsgangene i danske C20-virksomheder. De seneste tal viser, at kvinder kun sidder på 17% af bestyrelsesposterne i de største virksomheder herhjemme.

I halvdelen af Danmarks 1.500 største virksomheder er der slet ingen kvinder i bestyrelserne.

Det til trods for at danske kvinder i flere år har været i flertal på de længerevarende videregående uddannelser.

Diversitet øger indtjeningen

Undersøgelser viser, hvordan selskaber med mere mangfoldig ledelse i gennemsnit tjener over 12% mere end selskaber med den laveste grad af mangfoldighed.

Sagt med andre ord: Hvis to selskaber har en omsætning på en milliard kroner, vil virksomheden med den mest mangfoldige ledelse tjene 126 millioner kroner mere end den anden.

Diversitet er derfor ikke kun godt set fra et samfundsmæssigt perspektiv, men også godt for afkastet, og det er grunden til, at MP Pension de kommende år har diversitet i bestyrelser som et fokusområde.

”MP Pension presser de danske selskaber på ligestilling og diversitet, fordi det giver bedre beslutninger og bedre resultater. Danmark halter efter resten af Norden i forhold til kvinder i bestyrelser, og den skævhed vil vi gerne være med til at rette op på”, siger investeringschef i MP Pension, Anders Schelde.

”Der kan være mange årsager til, at der er en mindre rekrutteringspulje af kvindelige kandidater til bestyrelser. Men vi mener, de er derude, og måske skal man også blive bedre til at kigge uden for Danmark. I hvert fald bør danske virksomheder lægge sig mere i selen, end de gør i dag”.

MP Pension stemmer også om diversitet på internationale selskabers generalforsamlinger. I 2018 stemte vi imod bestyrelser med henvisning til diversitet hele 146 gange.

Diversitet i fokus

På danske selskabers generalforsamlinger stemmer MP Pension imod bestyrelseskandidater, hvis selskabet ikke lever op til egne måltal og ikke søger en ligelig kønsfordeling blandt bestyrelsesmedlemmer. Oftest foregår diskussionen om diversitet på dialogmøder, men i 2018 har vi også fået taletid på nogle af selskabernes generalforsamlinger.

Royal Unibrew

Royal Unibrew har ikke en eneste kvinde i den 10 mand store bestyrelse. Derfor stemte vi imod den nye bestyrelse på deres generalforsamling den 24. april 2018, og på talerstolen begrundede MP Pensions chef for ansvarlige investeringer, Troels Børrild, vores standpunkt. Bestyrelsesformand i Royal Unibrew, Walther Thygesen, tog kritikken til sig og vil nu personligt arbejde for, at Royal Unibrews målsætning om 20% kvinder i bestyrelsen i 2020 kan nås.

Ambu

Ambu har ingen kvinder i bestyrelsen. Derfor stemte vi imod den nye bestyrelse på Ambus generalforsamling den 12. december 2018. Her fremhævede MP Pensions investeringschef, Anders Schelde, at de må lægge sig ekstra hårdt i selen for at finde den rette kandidat. Bestyrelsesformand i Ambu, Jens Bager, understregede på generalforsamlingen, at han var enig i, at diversitet er vigtigt.

MP Pension har pr. 31. december 2018 investeret 27 millioner kroner i Royal Unibrew og 104,5 millioner kroner i Ambu.

► Læs hele vores politik på mppension.dk/politik-ansvarlig

► Læs mere på mppension.dk/dialogliste

► FN's verdensmål

Balance mellem afkast og ansvarlighed

Et godt afkast til vores medlemmer er MP Pensions fornemste opgave, og afkast og ansvarlighed kan og skal gå hånd i hånd.

2018 blev året, hvor MP Pension satte ekstra fokus på ansvarlige investeringer og handling bag de principper, der er fastlagt. Beslutningen om at sælge alle aktier inden for olie, kul og tjæresand er en af milepælene.

“ Et godt afkast til vores medlemmer er vores fornemste opgave. ”

Jens Munch Holst, direktør i MP Pension

En anden beslutning i MP Pension, der understøtter pointen om ansvarlighed, er eksklusio-

nen af 14 lande fra investeringsuniverset. Lande, der er screenet for i udtalt grad at bryde menneskerettighederne.

Mange har derfor spurgt, om MP Pension er på vej til at blive en politisk bevægelse frem for en pensionskasse. Til det svarer direktør i MP Pension, Jens Munch Holst:

"På ingen måde. MP Pension driver ikke politik. Vi investerer medlemmernes penge med al vores professionelle ekspertise med henblik på, at medlemmerne trygt kan regne med, at der er en god pension til dem, når den

tid kommer. Et godt afkast til vores medlemmer er vores fornemste opgave. Men afkast og ansvarlighed skal gå hånd i hånd”.

Fremtidens vindere er ansvarlige

Pointen er, at de virksomheder eller lande, der opfører sig ansvarligt, også er fremtidens vindere på børserne. Samtidig vil MP Pension ikke medvirke til snyd og svindel, ligesom investeringer i visse våbentyper og virksomheder, der anvender ulovligt børnearbejde, er bandlyst. Menneske-

rettighederne skal overholdes. Virksomhederne skal opføre sig ordentligt og følge lovgivningen – så enkelt er det.

”Sagen om hvidvask i Danske Bank er et godt eksempel. Her satte vi banken i karantæne, for hvidvask af penge er svindel og tyveri. Først da banken havde lovet bod og bedring og skiftet hele topledelsen ud, åbnede vi igen for investeringer i landets største bank”.

► Læs hele vores politik på mppension.dk/politik-ansvarlig

► Læs mere på mppension.dk/ansvarlig

► FN’s verdensmål

Sådan holder vi øje med 7.000 investeringer

Det kræver struktur, samarbejde og et stærkt team af specialister at overvåge de tusindvis af investeringer, MP Pension foretager på vegne af vores mere end 132.000 medlemmer.

MP Pension har valgt selv at eje hver aktie og virksomhedsobligation frem for ejerskab via fonde. Det gælder også, når eksterne kapitalforvaltere foretager papirudvælgelsen på vores vegne.

Det betyder, at vi har mulighed for selv at screene vores portefølje af børsnoterede aktier og obligationer. På den måde kan vi udøve vores aktive ejerskab overalt, hvor det er nødvendigt – og hvor det er nødvendigt at skride til eksklusion af et givent selskab. Det sker i tråd med vores politik for ansvarlige investeringer, der årligt bliver vedtaget af bestyrelsen.

MP Pension er derfor ikke afhængig af, om eksterne kapitalforvaltere inden for investeringer i børsnoterede selskaber eller stats- og virksomhedsobligationer selv har systemer på plads, der kan leve op til vores politik og standarder.

Kvartalsvis screening af selskaber

For at afklare hvilke selskaber, der potentielt eller aktuelt overtræder MP Pensions politik for ansvarlige investeringer, foretages en kvartalsvis global screening af investeringer i børsnoterede aktier, stats- og virksomhedsobligationer.

Denne screening aktiveres i forskelligt omfang af vores internationale samarbejdspartnere fra blandt andre Hermes EOS, Sustainalytics og MSCI. Vi foretager også medieovervågning af danske og udenlandske medier, blandt andet via Infomedia og Bloomberg, for at søge yderligere informationer. Ofte får vi også gode input fra NGO'er.

MP Pension reagerer derfor ofte på aktuelle sager i god tid, før de optræder i de kvartalsvise screeningsrapporter – det gælder for eksempel i forhold til Danske Bank og den australske storbank Maquarie.

Ansvarlige kapitalforvaltere

Når MP Pension investerer i unoterede aktier og infrastruktur, foregår det i langt overvejende grad igennem fonde med tilknyttede forvaltere, hvor en anden fremgangsmåde er nødvendig. Når vi vælger forvaltere, har vi fokus på at finde dem med de stærkeste kompetencer og højeste standarder inden for ansvarlige investeringer.

Ved investeringer i unoterede selskaber foretager de eksterne kapitalforvaltere en fortløbig og detaljeret gennemgang af de relevante interne forhold i selskaberne, når investeringen overvejes.

Når investeringen i unoterede selskaber er foretaget, fører kapitalforvalterne kontrol af de relevante interne forhold i selskaberne i forhold til ansvarlig virksomhedsadfærd.

MP Pension er i gang med en større evaluering af vores eksterne kapitalforvaltere i forhold til ansvarlige investeringer.

Vurderingen er gennemført for forvaltere af børsnoterede aktier, og vi er i gang med at vurdere vores forvaltere af stats- og virksomhedsobligationer og kredit. Senere i 2019 kommer turen til de unoterede aktier.

Tre skarpe om arbejdet med ansvarlighed

Hvad betyder ESG og tilfører det nogen værdi?

ESG står for Environment, Social and Governance, som på dansk kan oversættes til miljø, sociale forhold og god selskabsledelse. I MP Pension kalder vi ESG ansvarlige investeringer, og det betyder, at MP Pensions investeringer skal efterleve en række principper og normer for at skabe positive forandringer.

Hvordan kan MP Pension holde øje med 7.000 investeringer?

Vi har et team, der samarbejder med internationale specialister og leverandører på området. Vi foretager en kvartalsvis screening af vores investeringsunivers og udøver aktivt ejerskab, hvis vi finder overtrædelser af vores politik. Screening og vores internationale dialogarbejde understøttes af internationale samarbejdspartnere, ligesom vi stemmer på selskabernes generalforsamling gennem et online system, så vi ikke skal møde op på hvert enkelt generalforsamling for at give vores mening til kende.

Koster ansvarlighed på afkastet og dermed medlemmernes pensioner?

Vi tror på, at højt afkast og ansvarlighed kan gå hånd i hånd. Dårlig håndtering af ESG-relaterede risici kan koste på selskabernes bundlinjer og dermed påvirke vores investeringer. Vi tror på, at god håndtering skaber værdi.

► FN's verdensmål

Data

I MP Pension tager vi ansvar for vores investeringer og stemmer på alle generalforsamlinger, hvor vi er stemmeberettiget. At bruge sin stemmeret er en del af at være en aktiv og ansvarlig ejer af et selskab.

Vi stemmer for at sikre den langsigtede værdiskabelse i selskaberne, ligestilling, menneskerettigheder og for at understøtte den globale klimaaftales målsætning om at holde den globale opvarmning under to grader. MP Pension har gennem mange

år haft stor åbenhed om, hvordan medlemmernes penge bliver forvaltet på den mest ansvarlige måde. Vi har blandt andet siden 2010 haft en online portal på vores hjemmeside, hvor alle kan læse om vores stemmeafgivning ved generalforsamlinger i børsnoterede selskaber.

Den praktiske implementering af afstemninger varetages i samarbejde med vores internationale samarbejdspartnere Hermes EOS og ISS.

Stemmeafgivelser på generalforsamlinger

I 2018 stemte MP Pension på **1.785** generalforsamlinger med i alt **21.416** dagsordenspunkter. Her kan du se, hvor mange gange vi har stemt for ledelsens forslag, og hvor mange gange vi har stemt imod:

Dialog med virksomheder

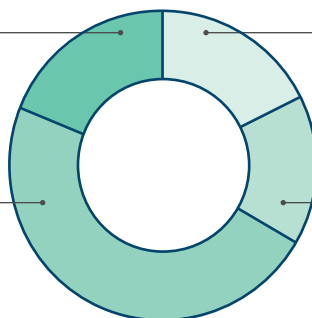
Vi har i 2018 været i dialog med **401** virksomheder gennem Hermes EOS. Emnerne for dialog fordeler sig sådan her:

Strategi, risici og kommunikation: 20,6%

Miljø: 21,3%

God selskabsledelse: 38,9%

Sociale spørgsmål: 19,2%

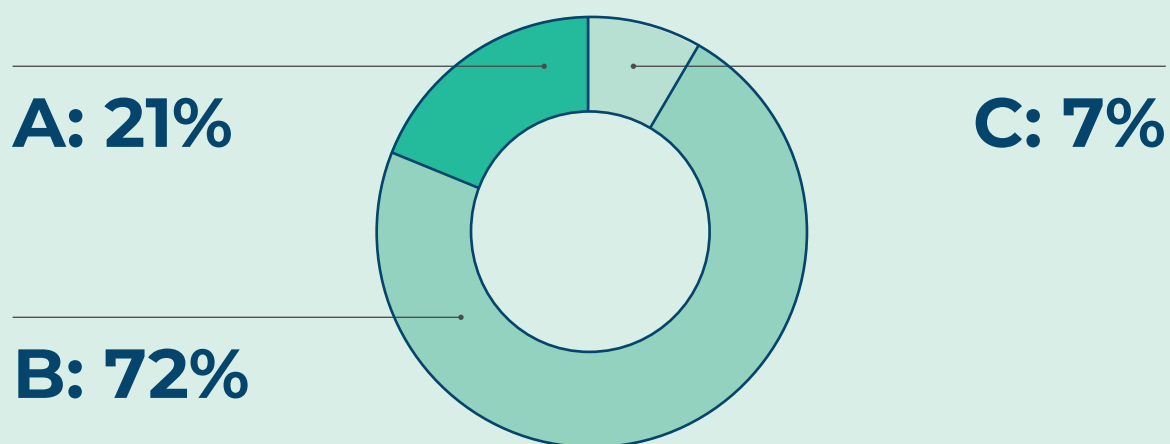

Vurdering af kapitalforvaltere

MP Pension har i 2018 foretaget en vurdering af kapitalforvaltere inden for børsnoterede aktier. Vi har vurderet forvalterne på en skala fra A-C, hvor A er højest og C er lavest. Forvalterne er blevet vurderet på:

- Integration af ansvarlighed og bæredygtighed i investeringsbeslutninger
- Politik og ressourcer på området
- Aktivt ejerskab
- Rapportering og dialog med MP Pension

Vi samarbejder med og understøtter især vores B- og C-vurderede forvaltere, så de kan blive bedre til at arbejde med ansvarlighed.

Temaer i vores politik for ansvarlighed

Klima og miljø

Menneske-rettigheder

Kontroversielle våben

Arbejdstager-rettigheder

Korruption

Brud på andre grundlæggende normer

God selskabsledelse

Overholdelse af lovgivning

Sanktioner

Skat

Global Compact og FN's verdensmål

Global Compacts 10 principper	FN's verdensmål	MP's arbejde med ansvarlige investeringer
<p>Menneskerettigheder</p> <p>1: Virksomheder bør støtte og respektere beskyttelsen af internationalt proklamerede menneskerettigheder inden for virksomhedens indflydelsesområde.</p> <p>2: Virksomheder bør sikre, at de ikke medvirker til krænkelse af menneskerettighederne.</p> <p>Arbejdstagerrettigheder</p> <p>3: Virksomheder bør opretholde frihed til organisering og anerkende arbejdstageres ret til kollektive forhandlinger.</p> <p>4: Virksomheder bør støtte udryddelse af alle former for tvangsarbejde.</p> <p>5: Virksomheder bør støtte afskaffelse af børnearbejde.</p> <p>6: Virksomheder bør eliminere diskrimination i arbejds- og ansættelsesforhold.</p>	 	<p>Politik</p> <p>Politik for ansvarlige investeringer: mppension.dk/politik-ansvarlig</p> <p>Standpunktspapir om konfliktramte områder: mppension.dk/konflikt</p> <p>Udfordringer, indsats, resultater og mål</p> <p>Dialogliste: mppension.dk/dialogliste</p> <p>Denne rapport:</p> <p>Side 6-7: Turbo på ansvarlighed.</p> <p>Side 8-9: Ansvarlige investeringer i en verden fuld af dilemmaer.</p> <p>Side 10-11: Vi slår et slag for menneskerettigheder.</p> <p>Side 12-13: MP Pension kvitter smøgerne.</p> <p>Side 14-15: Vi ekskluderer 14 nye lande.</p> <p>Side 16-17: Øget fokus på konfliktramte områder.</p>
<p>Miljø</p> <p>7: Virksomheder bør støtte en forsigtighedsorienteret tilgang til miljømæssige udfordringer</p> <p>8: Virksomheder bør tage initiativer til at fremme større miljømæssig ansvarlighed.</p> <p>9: Virksomheder bør tilskynde udvikling og udbredelse af miljøvenlige teknologier.</p>	 	<p>Politik</p> <p>Politik for ansvarlige investeringer: mppension.dk/politik-ansvarlig</p> <p>Standpunktspapir om fossilt frasalg: mppension.dk/fossil</p> <p>Udfordringer, indsats, resultater og mål</p> <p>Dialogliste: mppension.dk/dialogliste</p> <p>TCFD-redegørelse: mppension.dk/tcfd</p> <p>Denne rapport:</p> <p>Side 8-9: Ansvarlige investeringer i en verden fuld af dilemmaer.</p> <p>Side 18-19: Farvel til olie, kul og tjæresand.</p> <p>Side 20-21: Fuld tryk på grønne investeringer.</p> <p>Side 22-23: Dialog med Mærsk.</p>

Global Compacts 10 principper	FN's verdensmål	MP's arbejde med ansvarlige investeringer
<p>Anti-korruption</p> <p>10: Virksomheder bør modarbejde alle former for korruption, herunder afpresning og bestikkelse.</p>	 	<p>Politik</p> <p>Politik for ansvarlige investeringer: mppension.dk/politik-ansvarlig</p> <p>Udfordringer, indsats, resultater og mål</p> <p>Dialogliste: mppension.dk/dialogliste</p> <p>Denne rapport:</p> <p>Side 8-9: Ansvarlige investeringer i en verden fuld af dilemmaer.</p> <p>Side 24-25: Storbanks i karantæne.</p>

Følg med i MP Pensions ansvarlige investeringer på Facebook, LinkedIn og Twitter.

Fotos i denne rapport

Fotos i denne rapport er opbygget som tableauer, der forholder sig til forskellige perspektiver i artiklernes konkrete indhold og forstærker den skrevne fortælling. Nogle elementer er lette at afkode, mens andre kan kræve en lidt mere abstrakt tankegang eller viden om den konkrete sag. God fornøjelse.

Kolofon

Redaktion: Christina Dorff (redaktør), Troels Børrild, Charlotte Sølling, Anders Schelde, Mogens Holbøll, Christian Gundtoft og Robert Jensen/blacknetwork.dk (layout).

Fotos: Lisbeth Holten.

Tryk: Grafisk Rådgivning.

Oplag: 1.500.

Udgivet marts 2019.

MP Pension

Smakkedalen 8
DK-2820 Gentofte
www.mppension.dk
CVR 20766816

MP Pension er en medlemsejet pensionskasse for mere end 132.000 magistre, gymnasielærere og psykologer.

Vores vision er at skabe et højt afkast på et ansvarligt grundlag. Derfor understøtter vores investeringspolitik blandt andet den globale klimaaftales målsætning om max to graders global opvarmning – og vi har valgt at sælge vores aktier i olie, kul og tjæresand for at sikre medlemmernes langsigtede afkast.

Fra 2009 til 2018 har MP Pension fået et afkast på 8,4% i gennemsnit pr. år. Det er blandt de bedste afkast i pensionsbranchen.

MP Pensions bestyrelse er valgt af medlemmerne, og medlemmer kan få direkte indflydelse ved at deltage på den årlige generalforsamling.